

YTTRANDE

Dnr Ku2017/02516/DISK

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 19 mars 2018

Transpersoner i Sverige – Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU 2017:92)

Sammanfattning

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag för

- kompetenshöjning i vård och omsorgen samt Polisen och att
- ny kunskap, rekommendationer, handbok och stödmaterial ska tas fram, samt
- åtgärder för att åstadkomma en mer jämlik vård över landet.

SPF Seniorerna avstår från att lämna synpunkter på övriga frågor.

Allmänt

SPF Seniorerna välkomnar utredningens kartläggning av transpersoners levnadsvillkor. Troligen är det den första i sitt slag, så omfattande och heltäckande. Med anledning av vårt förbunds uppdrag fäster vi särskild vikt på avsnittet om äldre transpersoner.

Det är bra att uppmärksamhet riktas på äldreomsorgens brister i såväl kunskap som åtgärder för att säkerställa att äldre transpersoners behov tillgodoses. Uppmärksamhet är första steget för att åstadkomma förändring. Det är också bra att den begränsade nationella kunskapen om äldre transpersoner slås fast. Från detta låga utgångsläge bör det allmänna sträva mot ökad kunskap och insikt.

Av de begränsade svenska resultat som redovisas är det ledsamt att konstatera att äldre transpersoner rapporterar livslång utsatthet och internaliserat stigma, samt att gruppen i större utsträckning döljer sin transidentitet i jämförelse med hur homo- och bisexuella äldre döljer sin sexuella läggning, vilket ökar sannolikheten för psykisk ohälsa och stress. Det är också bedrövligt att hela 43 procent i den äldsta åldersgruppen (65–94 år) uppger att de saknar emotionellt stöd.

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

14.1.3 Kunskap om hbtqi-personers levnadsvillkor i relevanta utbildningar

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att ändringar i examensbeskrivningarna i högskoleförordningen i relevanta utbildningar genomförs för att säkerställa att kunskap om hbtqi-personers och personers med intersexvariationer levnadsvillkor ingår.

14.1.8 Ökad kunskap om transpersoners brottsutsatthet

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Polismyndigheten ska uppdras att genomföra intern kompetenshöjning med hbtqi-perspektiv, med tydligt transperspektiv, gällande hatbrott, hedersrelaterade brott och våld i nära relationer, samt att Brottsförebyggande rådet ska uppdras att inkludera transpersoner i Nationella trygghetsundersökningen.

14.1.9 Stöd till civilsamhällets arbete med brottsofferstöd

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att ett långsiktigt stöd till civila samhällets stödverksamhet för hbtqi-personer som brottsoffer ska säkerställas.

14.2.2 Äldre transpersoners levnadsvillkor

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Folkhälsomyndigheten ska uppdras att ta fram ny kunskap om äldre transpersoners levnadsvillkor och särskilda behov, samt att kartlägga vilka insatser som behövs för att öka äldre transpersoners psykiska välbefinnande, att Socialstyrelsen ska uppdras att ta fram rekommendationer för hur kommuner kan inkludera ett hbtqi-perspektiv, med ett tydligt transperspektiv, i de planer och styrdokument som rör äldreomsorgen, samt att Socialstyrelsen ska uppdras att ta fram en handbok för hur verksamheter inom äldreomsorgen kan arbeta med frågor som rör könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning och sexualitet.

14.5.1 Tryggare mötesplatser och stärkt egenorganisering

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att MUCF uppdras att fördela projektstöd till aktörer som möjliggör mötesplatser och verksamheter för transpersoner och personer med intersexvariationer samt möjlighet till organisering för anhöriga till dessa.

14.9.1 Bättre inkludering av transpersoner i enkäter och undersökningar

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Statistiska centralbyrån (SCB) uppdras att ta fram stödmaterial för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och ickebinära transpersoner i enkäter och undersökningar.

16.1.1 En överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att regeringen tar initiativ till att en överenskommelse med SKL ingås i syfte att göra den könsbekräftande vården mer jämlik över landet och säkra tillgången till könsbekräftande vård för alla som har behov av den oavsett till exempel ålder och könsidentitet.

I detta ärende har arbetsutskottet beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande

Eva Eriksson
Förbundsordförande